

مُتَّوِي نَهْرُ غَمٍّ وَ هَمٍّ الْمَوْتَسُومِ بِهِ نَاصِرُ الْعَشَقِ

ناصر علی بیگ

الحمد لله رب العالمين والعاقبة المتقين الصلوة والسلام
 على سيد المرسلين محمد المصطفى وآل الطاهرين
 أصحاب الأئمة من خلفاء المنجيين وصيابة الصالحين

منتهی

مهر

الموسوم بياض العشق

۱۳۵۱

مستشرق

مرزانا صری بیگ ولد منشئ مرزا سعادت علی بیگ غفر اللہ روحہ

انسکریپشن ضلع سرکار عالی و طیفه یاسر دست

مطبوعه مطابع مشین پریس نظام پورہ

التماس ضروری

اس عاصی سچپان نے اولاً حال میلا و شریف بعد کیفیت مہراج شریف آنحضرت کتب بعات
 مقفود و مسجع و نظم زبان اردو تحریر کیا و نو کی تمام نگین نثر و لہجہ خاصاً مہراج شریف کی
 تصنیف مستدس فارسی کو کیا محبت کہ عاشقان سوں متبول لب و قبول فرہ میں بعد شریف
 اس بے بضاعت نے تصنیف کر کے یہیں ہند مہیاقت کا حوالہ کیا ہے و خیال ساء حال استعارہ و تشبیہ
 یا ایسے الفاظ کہ بغیر لغت کے حل نہ ہو سکیں تول کر دیے گئے ہیں ارادہ بہرہ مخاکہ سب و مہراج شریفین کی
 ایک جلد اردو دوسری جلد اس مثندی شریف کی یکایک ہر طبع کر کے ارادہ صرف کئے جائیں مگر جو
 کئی بار ہوا بلیفہ پوہ ہوسکا اسی خیال سے ہوم آفس و محاسن عدالت ایسے کنسنہری کی زرخہ میں پین
 جو منظور ہو کر کے بار سفار شین فرمائی کسین مگر شوم قسمت نے کراہی سوا ہی آما و زندہ با اور سر پین الا
 الحان فریہ قرض حسہ پانسو جلد ثنری کے طبع کر کے گئے ہیں اور صاف نو سبھی خوش خطی سے موی
 قریب مبلغ دوا صہ کے کل صرف ہو ہیں اور قیمت بے جلد کی دسہ، جلد کی دسہ، اسیلہ کھی گئی ہے
 کہ جس قدر سافو اس سے حاصل ہو یا امر عظام و جاگیر دار صاحبان و دیوالا حشام و عہد و مال انھما
 جس قدر زیادہ عطا و ذریعہ کیشن اعانت فرمائینگے اس قدر میلا و مہراج شریف کی جلدیں طبع کر کے اسکی
 قیمت کی کل رقم ذریعہ عالیجناب نواب لطافت جگر گئی بہا و کار خانہ پینہ پینہ منقہ میں
 بطور اعانت بھیجی جائیگی خبردار صاحبان شادی منھٹ سے صرفت و عطا فرمایاں کیشن پوہ ہے
 جو و ثواب حاصل فرما سکتے ہیں اسے کہنی نہ اسب قیمت کم بھی دیں اور محض رگت پر اگلا زمانہ
 اس میں بھیان لیں گے نہیں سے کہ بندہ بے نفع ذاتی کیلئے تصنیف و محنت میں کہ بہت ارادہ ہے
 جس قدر پین جمع ہوگا اس قدر زیادہ مہراج شریف طبع ہونگا و پورنہ اور میں سب سے پہلے پراپنہ

اور سہ ہرگی جو و ثواب ملی ات

اللہ اعلم

مہراج شریف کی جلدیں طبع ہونگی اور پورنہ اور میں سب سے پہلے پراپنہ

فہرست ابواب مثنوی

نمبر شمار	در حال	نمبر صفحہ	نمبر شمار	در حال	نمبر صفحہ
۱	حمد بارتعالی	۲ و ۳	۱۸	حضرت یونسؑ	۳۹ تا ۴۱
۲	نعت آنحضرتؐ	۴	۱۹	حضرت داؤدؑ	۴۲ تا ۴۴
۳	سراج شریف	۵	۲۰	حضرت سلیمانؑ	۴۶
۴	منقبت حضرت علیؑ	۶	۲۱	حضرت یحییٰؑ	۴۷ و ۴۸
۵	منقبت اصحابؓ	۷	۲۲	حضرت عیسیٰؑ	۴۹ و ۵۰
۶	مدح تاجدار دکن	۱۰ تا ۱۰	۲۳	فاطمہ زہراؑ	۵۱
۷	شرف نامہ ہند	۱۱ و ۱۲	۲۴	حسن مجتبیٰؑ	۵۲
۸	حضرت آدمؑ	۱۳ و ۱۳	۲۵	امام حسینؑ	۵۳ و ۵۴
۹	حضرت ادویسؑ	۱۵ و ۱۶	۲۶	علی ابن حسینؑ	۵۵ و ۵۶
۱۰	حضرت نوحؑ	۱۷	۲۷	محمد باقرؑ	۵۷ تا ۵۹
۱۱	حضرت ابراہیم و اسمعیلؑ	۱۸ تا ۱۸	۲۸	جعفر صادقؑ	۶۰ و ۶۱
۱۲	حضرت یعقوب و یوسفؑ	۲۵ تا ۲۸	۲۹	موسیٰ کاظمؑ	۶۲ و ۶۳
۱۳	حضرت حسین و علی اکبرؑ	۲۹ و ۳۰	۳۰	علی موسیٰ رضاؑ	۶۴ و ۶۵
۱۴	حضرت شعیبؑ	۳۱ و ۳۲	۳۱	فاطمہ عرفہؑ	۶۶ و ۶۷
۱۵	حضرت موسیٰؑ	۳۳	۳۲	محمد تقیؑ	۶۸
۱۶	۵ مقامات حضرت محمدؐ و حضرت خضرؑ	۳۴	۳۳	عسلی نقیؑ	۶۹ و ۷۰
۱۷	حضرت الیثؑ	۳۵ تا ۳۸	۳۴	حسن عسکریؑ	۷۱

نمبر صفحہ	درجہ	نمبر شمارہ	نمبر صفحہ	درجہ	نمبر شمارہ
۸۸	غیبت و عیب جوئی	۴۶	۷۲	امام آخر	۳۵
۹۲ تا ۸۹	موت	۴۷	۷۳ و ۷۴	فرائض	۳۶
۹۴ و ۹۳	مخبر	۴۸	۷۵ و ۷۶	شکر و نیت	۳۷
۱۰۰ تا ۹۵	بعض مصنف	۴۹	۷۷	شمارت و نخل	۳۸
۱۰۱	واقف نامہ	۵۰	۷۸	صدق و کذب	۳۹
۱۰۳ و ۱۰۲	پستہ مصنف	۵۱	۷۹ و ۸۰	تواضع و خلق	۴۰
۱۰۴	اوستادان مصنف	۵۲	۸۱ و ۸۲	اہل جہان	۴۱
۱۰۵ تا ۱۰۶	حال مصنف	۵۳	۸۳	گنہگار و خموشی	۴۲
۱۰۸ و ۱۰۹	و عائبے مصنف	۵۴	۸۴	عبادت ریا	۴۳
۱۱۰	خاتمہ	۵۵	۸۵ و ۸۶	اطاعت والدین	۴۴
۱۱۱ و ۱۱۲	قطعہ تواریخ	۵۶	۸۷	غور و حسد	۴۵

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
درجہ ہستی تعالیٰ

کافریدہ دانش اور اک را
بر نو ہشتند اسمائے صفات
ذات او از ہر یکے معروف ہست
وصف او را حاجت اثبات نیست
بے پروا بل چو دور ک صفات
آب و آتش انجم و افلاک را
لطف او کیساں بوجہ پیش و کم
نقش زیبائی نگار او از خاک
از دو حرف آوردہ کن و مکان
دہم و اندیشہ نیابد زان نشان
وادی از انسان شرف ہم خاک را
اندر ان از خود میدی روح پاک
بسن سخن خوش گشتی محو دید
مہر گردون گشت از فہ شرمسار
صورتے چون حور و شکلے چون پری

حمدیہ آن خدائے پاک را
خاص نام اللہ و اپنی بہر ذات
زال صفت ہائیکہ او موصوف ہست
ہر چه وصف او جدا از ذات نیست
کے کتم پروا زاندر کہنہ ذات
او پیدا اور و باد و خاک را
خالق خیر و شر و بحر کرم
سعل و گوہری بر آرد او ز خاک
لس خداوند زمین و آسمان
آفریدی آسمان را آچنان
تو بلند ی داوہ افلاک را
نقش ہستی شخص آدم را ز خاک
صورتے چون آئینہ کردی پدید
در جہ ہستی چنان نقش و نگار
بر نشان دی بر بساط افری

محرم کردی چوتیرہ خاک را
 مشتِ خاکِی شد ز تو گنجِ منر
 از جواہرِ خاک را پُر کرده
 لعلِ کان را لعلِ را تو رنگ داد
 تو در دمِ میکنی پیدا از خاک
 نیکت نوری بود حور ربک
 خلقتِ انسان و جن از خاک و نار
 آدمی را از کرم بنواختی
 شرگرا می آن یک از پیغمبری
 علم یک را داده یک را ہنر
 شد یکے از خاک پیدا بر فلک
 کردی از صلصال یک آبخان
 شاہ یک را کرده یک را امیر
 ز نظامِ این جہان تو ساختی
 لشکرِ نادر بودی رب پاک
 چوں کنی تو حکمے رب جلیل
 سرکشان را میکند پشہ ذلیل
 گاہ مردہ را دہی نطق و بیان
 گر کے را بخت و عزت تو دہی
 گر کے را تو کنی خوار و ذلیل
 ہر چه کردی یا کنی جہدِ نیست

پست کردی پیش آن فلک را
 صاحبِ ہوش و خرد سمع و بصر
 در صدف با آب را در کرده
 خاک ساز و او ز زر رنگ داد
 صورتے چون ماہ و ذراتِ نیک و پاک
 جانے دادی نوریان را در فلک
 ساختی و بر زمین دادی قرار
 اشرفِ مخلوق اورا ساختی
 بعض را بعض دادی برتری
 کردہ یک را امام و را ہمبر
 ہم ز الطاف تو مسجود ملک
 شد مقام ادبِ عمرش و لامکان
 کردہ یک بندہ خود را فقیر
 طوق طاعت در گلو انداختی
 آب آتش پشہ ہم باد و خاک
 میشود گلزار آتش بر خلیل
 مرغ ریزد رنگ بر اصحابِ نیل
 از تن زندہ بر آری گاہ جان
 فخر شاہان است گر باشد ہی
 در جہان اورا نہ کس باشد خلیل
 نسبت بر دیگرے ناید درست

در نصیحت محمد مصطفیٰ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم

من شوانم کہند ذات پنجتن
جلد یک نوزاد از نور رسول
اصحاب حق لقب پیغمبر است
نائب حق حاکم دنیا و دین
کرد حق از نور خود پیدا و را
شد ز نور صورتش عکس پدید
کل من نوری انامن نور حق
ہست ذات پاک او نور الہدی
گر گویم صورتش بدرالدجی
راز خالق را بود اورا زوار
نسل آدم باعث آدم بود
نخبر ابرہہ سیم و عیسیٰ و کلیم
رحمت حق حجت پروردگار
از قدوش دو جهان روشن شدہ
دافع شر صاحب خلق عظیم
صبوحی رب اکبر ناطق است
شد ز نورش خلق ماہ و آفتاب
ذائق اورا فردا کھل خلق کرد
چون بناسد پر خورشیدش استوار

می سرایم از صفات پنجتن
جسم دیگر پیش باب عقول
پیشوای خلق دین را پیغمبر است
خاتم پیغمبران و مرسلین
داد اورا برتری بر ما و رسی
ہر دو گیتی را خدا ز ان افرید
مصطفیٰ فرمود و ہر را کرد شق
نور او شق ز نور کس بریا
نیست حاصل نخر بر او ماہ را
شد از و افتد و اکبر اشکار
از اب وجد اصل و اکرم بود
بمحر عرفان خدا و برقییم
دین حق از مقدسش شد استوار
وز نہالش این زمین گلشن شدہ
نافع کل تا سسم نار و نعیم
کفش پایش نبی عشق خالق است
سرور دین شافع یوم الحساب
در جیلان فردا جل خلق کرد
ہر کہ ہر پیچید زو شد اہل نار

در کیفیت معراج آنحضرت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم

رفت بر عرش برین پیش خدا
 شد منور از زمین تا آسمان
 صحن کعبه رشک کوه طور شد
 گفت براحد تمیات و درود
 هست مشتاق لقای تو کردگار
 یک قدم اورا از مغرب شیبی بود
 کرد در بیت المقدس از نزول
 انبیاء را شد امام و پیشوا
 ورودی بنمود طے سبع طباق
 ہمیش جبریل تا سدره دوید
 دیدگان مایکون و کن فیکان
 قدسیان را ہم فرو مانده بساخت
 داد زینت حق شده عرش قبول
 با صیب خویش خالق گفت از
 شد شریک شاه بادست و وزیر
 شد قبول بارگاه کسریا
 دیده از دیدار حق پر نور شد
 یک یک از عرش بر بستر رسید
 گرم بود از قدرت حق فرش طباق

بعد بعثت حضرت خیر الورا
 چون شب معراج آمد در جهان
 ارض بطحا فلک پر نور شد
 جبریل از آسمان آمد فرود
 عرض بنمود سبّه عالی و قار
 نام خورش او براق از برق بود
 شد سوار و رفت از کعبه رسول
 کرد در رکعت نماز آنجا اودا
 رفت ز آنجا جانب نیلی رواق
 سیر حنت کرد و ہم دوزخ بدید
 او گذشت از این و آن لامکان
 خست خود چون بر فراز عرش تلخت
 عرش را از نقش نعلین رسول
 شد ز الطاف الہی سرزاز
 دعوتش بنمود حق با شہد و شیر
 عرض ہر چه کرد شاہ انبیا
 سینہ اش از نور حق معمور شد
 شد خص او پس از گفت و شنید
 او بجانہ آنچنان آمد شتاب

در مناقبت حضرت علی ابن ابیطالب علیہ السلام

او امام اولین مولائے ماست
 از خداداد مصطفیٰ نبود جدا
 اولین شاگرد او روح الامین
 شد نہال در پرده اش پروردگار
 از صفات خویش موصوفش نمود
 اسماں بر در گمشد رخ نموده است
 کار دویستی ازان شد بند و بست
 ہست جہش فخر راہ مستقیم
 در رہ حق سعی کرده بید ریخ
 پشت دین از تیغ و دستش گشت دست
 نے بود شمشیر غیر از ذوالفقار
 بادشاہ دو جہاں ہادی کل
 زیر سایہ اش ہمہ جن و ملک
 می نہد بر خاک در گاہش جہین
 طاعت خالق بود از کار او
 حکم او حکم چو حکم کردگار
 کشت اعدائے خودش از ذوالفقار
 دستگیر بے نوا مشکاکش
 چون غلام مصطفیٰ و حمید ہم

نایب احمد علی مرتضیٰ است
 نفس پیغمبر و را خواند خدا
 شمع دنیا بلبل بستان دین
 آست قدرت ز دستش از کار
 رسدے خود او بر دے او کثود
 روسے حمید رو خالق بوده است
 بازو احمد خدا را بود دست
 شد قوی از ذات او دین تویم
 کرد جاری دین حق از دست تیغ
 از جہان شمشیر مید کفر کاست
 لاتی الما علی اور روزگار
 خاصه حق نایب شستہ رسل
 راہت او سر کشیدہ تا غلک
 سرنگون باشد ازان چرخ برین
 قدرت حق شد پید از کار او
 اوست بر تخت خلافت تاجدار
 یاور او بود ہر کہ بود یار
 مقتد او رہنما مشکاکش
 ہمہ حق سے ایستہ بر ہم

در مع اصحاب آنحضرت صلوات الله عليهم اجمعين

آنکه کردند از پهلوی دین قبول
 تمام چشمش در دل خود کاشتنند
 حامی پیغمبر آخر زمان
 نقد جان از طیب خاطر بافتند
 از محمد کس نشد یکدم جدا
 بر دگر حاصل نموده بر تری
 شبهه گپیدانش در اعتقاد
 بود شان را خالق واحد و بی
 مستحق فضل و رحمت بوده اند
 حق نموده شرح ابو وهم صواب
 جان خود دادند پیش آن ولی
 پیش حیدر جنگ کرده داد جان
 شد و قتلش حیدر صفا در طول
 پیش حیدر کار با خیل بگرد
 برترد بالا بود در مشرقین
 در جهان دیده نه کس این کارند
 موسم گرما و خسته پر تعب
 کشت صد صد رایگی از تیغ تیز
 اینچنین اصحاب نا دیده کس

بختی بستند اصحاب رسول
 خاک راه بر مصطفی برداشتنند
 ناصر دین خدا بودند شان
 پاک داور را عبادت ساختند
 مال و جان دادند در راه خدا
 هر یکی از صحبت پیغمبری
 پایفش و ندانها در جهاد
 سینه سپیدند از حکم نبی
 تابع قرآن و عمرت بوده اند
 مدح آنهاست در اتم الکتاب
 بعد آن بودند اصحاب علی
 چون اویس قرنی جنت مکان
 او مکرم بود در چشم رسول
 مالک اشتر و لاور بود مرد
 از همه کار اصحاب حسین
 جنگ هفتاد و دو تن با سی هزار
 فاقه کش بودند جمله لشکر لب
 تا قیامت یادماند این ستم
 مدح آنها کرد پیغمبر بی

در مدح خسرو کن تاجدار حیدر آبادی بجانای ظلمت العالی

تا گویم مدح شاه تاجدار
 از سرورش تا شوم رنگین مقال
 از دور و یا قوت هم باشد گران
 کلک طوبی در نشان دارم کف
 تاج و چترش همسر خورشید و ماه
 صاحب تاج و نگین ملک سپاه
 بازویش از قوت قدرت قوی
 رنگ نکلش از وجودش یافته
 بر دکن روشن مثال ماه شد
 صاحبان ملک و تخت تاج و گنج
 یافت از دولت آفتاب
 داو گیتی را ضیا گیتی پناه
 مدح خوان عدل شه جن و ملک
 بازمانده چرخ هم از کعبه روی
 حکمران حکم او حکم قدر
 سیر چشم و سیر دست و سیر دل
 نکته فهم و نکته سخن و نکته دان
 پر توش چون سایه قدرت بود
 سایه سلطان بود غسل اله

ساقی یک جام می ایندم بسیار
 می که باشد ظاهر و پاک و حلال
 آن جواهرین بر آرم از زبان
 گوهر اوصاف شه آرم بکف
 خسرو ملک کن غسل اله
 میر عثمان علیخان باو شاه
 مالک و بیهم و تاج خسروی
 بر دکن چون مهر انور تافت
 اولین سیاره آصف جاء شد
 در وسط سیارگان بود نبرنج
 هفتین سیاره آمد آفتاب
 شد سنور از قدوش سخت گاه
 همچنین دور ندیده که فلک
 ظلم و طغیان شد ز عدلش منزوی
 بنده پرور عدل گستر نوی هنر
 شیر صید و شیر رب و شیر دل
 همسر او نیست کس اندر جهان
 عالمی را او ولی نعمت بود
 ظل سجایت چون گیتی پناه

حق بود حاکم و همسپین
طاعت شیطاعت خالق بود
لطف او بر خلق باشد همیشه
خلق خالق را پناه مند بود
خشک بنجات را چو سبز میکند
گر گویم عیسی دوران سزد
بر غریبان رحم دایم می کند
بهر زرا کسیر پارس بهرس
هند اشاهی که جو او است و راو
گلشن گیتی چنین نورس ندید
تا ابد قایم بود این بارگاه
بیکسان راسته حایت میکند
انتظام ملک و ملت بد فراب
زینت و آرایش ملک و سپاه
دین و ملت را پناه داده است
در مجالس جلوه فرمایند
گویند و شیر یکجا خورده آب
صاحب تاج و لواحت و نگین
شهر شد آراسته از بدل شاه
یافت سرسبری زمین از گام شاه
فتنه در خواب است و عدش هوشیار

بعد آن باشد او لای الامر زمان
حق بود رزاق و این رازق بود
حیب با گشته پیر از لعل و گهر
هر که ز خاشاکش شرمند بود
رزق خود هر کس ز خویش می خورد
مروه دل را در دمی زنده کند
از کرم عفو جبر ایم می کند
نیت کس را در مقابل بیج کس
می کند محکمین و لان را شاد شاد
این کرم از باد شایان کس ندید
نام روشن شد ز ماهی تا بپناه
بار عایا صدر عایت میکند
روشن و آباد شد زمین آفتاب
نی فلک دیده بچشم مهر و ماه
هر یک را دستگای دانه است
در محافل زینت افزا میشود
شد بنای جور از عدلش فراب
پهن تر خویش ز پهنای زمین
گشت گیتی جنت از گیتی پناه
با و تار و ز قیامت نام شاه
ظلم و ظالم کرد از ملکش فرار

آسمان از گردش خود ماند باز چون فلک بر دشمن خود چیره دست زور مندان را بود پنجه شکن نرم گشته گردن گردن کشان نے شود سر بر شود کوزه کمر زیر ساز و خصم خود را در مصاف میشود یک دست رستم پائے تخت تیغ شبہ بر دگر گردن کشان میکند مقبول از رحمت نگاه چرخ گردان را دہد در دست میکند از رحم بے پایان معاف عصہ مستی شود بر خصم تنگ دو شمنانش را غور و چو نہنگ تا بدور بہ بود سر کار او تا ابد نام و نشان پایندہ باد شتری در زیر چکش باورام ملک او زیر نگین پایندہ باد عمر حضرت دجاہ جم گردد عطا حکم و ارفع کند فضل اللہ ہر یکے فیاض و دانا ہم جری در جہان باشند آن آبا و شاد	ہست دست عدل او چند آواز ملکت راشد ز عدلش بند دست صاحب تخت و کلاہ و تیغ زن ہست برش در دل ہر چنان در مقابل آسمان آید اگر دست ابر و تیغ او خاہد شکاف میدہد در جنگ دشمن اشکت در مقابل کے بیاید پہلوان عذر گرد دشمن بیار و پیش شاہ گر بر آرد زینے پیکار دست ہر کہ آرد جرم خود را اعتراض سر کند چون شاہ ماتیر و تنگ توپ بکشاید دین چون وقت جنگ فتح باشد و مہدم در کار او تاریج شاہی بر سرش زمیندہ باد بر سرش زحل باشد مدام کو کب اقبال او خشنده باد باد دایم بر سرش لطف خدا دولت و اقبال فرزند اشاہ ہست انہا بود اسکندری عمر ہر یک یکصد و سی سال باد

درفش این نامه

مر جبال بلبل باغ جان
 مر جبال طوطی شکر نشان
 مر جبال پیک فرخنده نشان
 قصه عشقم ز جانان باز گو -
 می تپم در بهر جانان روز و شب
 از تپ و غم میکند تنگی نفس
 کرد الهامم بدل آن بمیشال
 قصه های عاشقان را یاد کن
 گرد بد ساقی با جام از کرم
 چون خیال عشق در سر داشتم
 نامه ام نامی شود از نام حق
 دل شود مسرور از پیغام حق
 نامه ام بر نامه باد اردشرف
 نیست این منظوم نقل و داستا
 ساختم هر جا نصیحت گسری
 از پی خوشنودی رب و دود
 زین کلام روشم دل روشن است
 تا شنیده نظم من روح الایس
 اگر خیانت با خدا باشد مدام

مر جبال عنده لب خوش بیان
 مر جبال مخبر آرام جان
 مر جبال قاصد شیرین زبان
 از سخنهایش بگو ششم از گو
 جانم افتاد است در رنج و غم
 می تپد جانم چو طایر در قفس
 وصل گر خواهی شبی وقت بنال
 بهیچ آنها هر دمی فریاد کن
 از شراب عشق خود منت برم
 حال درد عاشقان بنگاشتم
 کلک من گویا شود ز الهام حق
 می شود شیرین زبان از نام حق
 هست باوی از بر آس من حرف
 هست در احکام و حال راستا
 انبیار کرده ام مدحت گری
 گفته ام ارواح آنها را درود
 صفحه کاغذ سواد این است
 آمده از عرش بالای زمین
 بشنود بر خوان و از بر کن تمام

که تو غل در غزل گوئی ز بود
 صرف کردم عمر در مدح و ثنا
 مدح گونه مصطفی من بوده ام
 حال مولود نبی کردم رقصم
 ختم کرده مدح شاه انبیا
 بخت من در طبع آن یاری نکرد
 از برایم نیست کس اندر ز من
 می برارم این سخنها از زبان
 گم شود از این جهان چون نام
 نه کسی مانده ز من مانم بدام
 می شوم یک روز من بسته دهن
 بر سر من پیک حق خواهد رسید
 در کفن پوشیده رو خوابم بگور
 در سجده باشم ز تو امیدوار
 من بگور و پیش تو باشم سخن
 بر چه خواهی کن که من مجبور ام
 در کلامم گم بود سهو و خطا
 گرترا منظورم ام آید پسند
 از تو دارم چشم آندم که فلان
 سوره توحید تو دهنم مرا
 میکند من عرض با صراحتیب

غیر ز صحت اندر ال دیدم نه بود
 هم نوشتم حال شاه کربلا
 جبهه خود بر آستانش بوده ام
 پس پی معراج بگرفتم قلم
 برداش در روضه شاه هدا
 از برایش کس مددگاری نکرد
 طبع سازد تا کلامم بعد من
 تا کنم بهر عزیزان ارمغان
 زنده باد از این سخن ایام من
 نام هر کس هست باقی از کلام
 بر نیاید از زبانم یک سخن
 گور تیره در برم خواهد کشید
 این تنم باشد خوراک کرم و مور
 فاشه خوانی شوم من رشتگار
 لب کشایا باش تو بسته دهن
 چشم و لب بسته نهال در گورم
 عفو کن انرا تو از بهر خدا
 از دعا کن شاد در جرم لب بند
 از برایم سوره الحمد خوان
 من برایت میکنم از حق دعا
 فاشه خوان بر من سکین غیب

در حال حضرت آدم و علی بن ابی طالب علیہما السلام

ہست حال حضرت آدم چہنیں
 اہبطونہا پو حکم رب رسید
 گفت جبرئیل ایس کے نامدار
 از نماست سرنگوں کرد و گریست
 از خجالت سر زیر انگنندہ بود
 رفت خواہم بہت دیگرے
 روز و شب در یاد آدم میگرفت
 این طرف خواہیادش می کشید
 در فراق جنت و خواہد ام
 غم بے خورد و نجف و زار شد
 او فتادہ بر خس و خاشاک بود
 شریکین و منفعل از جرم خویش
 و حشیان از گریہ اش حیران شدند
 ہر یکے از گریہ اش اندوگین
 گریہ آدم بیدہ و حشیان
 الحذر از جرم آدم الحذر
 خاک بر سر کرد گریہ آنچنان
 آب چشم او خوردے طایران
 ہر یکے از دیگرے میگفت این
 ترک اولے کرد و آمد بر زمین
 ہر بان کس را بحال خود ندید
 روز جنت بر زمین کن تو قرار
 بر زمین او آمدہ تنہا بزیست
 لعل لب نا آشناے خندہ بود
 نے رفیقش بودے کس رہبرے
 باجو آدم اوقن تنہا بزیست
 آن طرف آدم گریہاں میدید
 گریہ میکرد آدم صبح و شام
 خوشتن از زیستن بزار شد
 خاک آلودہ سر پر پاک بود
 سر نہ بالا کرد و انگنندہ پیش
 طایران از نالہ اش نالان شدند
 بر ہوا مرغان و مور اندر زمین
 باہم این گفتند آن تو بکنان
 الحذر خلاق عالم الحذر
 جوے اشک از چشمہ اش شدند
 لطف شیرینش ببردے طایران
 کہ خورد و دم آب شیریں بچہنیں

شد قبل آدم ز طعن خاکیان
 از خدا بنمود عرض و التجاب
 اخذ این طعن مرغ و مورست
 نیش طعن وحشیان تا کے فورم
 سیدالطفے کین خسہ تم
 خاکیان ہم طعن بر سن میزند
 عفو فرما جرم سن رت غفور
 سایہ لطف تو باشد بر سرم
 شد دعا مقبول و حکے رونود
 غم مخور از گفتگوئے طایران
 از ندامت گر کے گریہ کند
 اشک نامدم بہتر از قند و شکر
 توبہ ات مقبول باشد شاد باش
 از پیام حق دلش سرور شد
 شد طاقی حضرت حوا از و
 حال کی گفتم تو دانستی دلا
 ترک آئے بود عصیانش نمود
 سہو کرد و این مصیبت با بدید
 تا بسی صد سال ماندہ دل طول
 دست بر سر زن از حال زاراد
 آمدی عصیان خود را یاد کن

کرد از سوز جگر آہ و فغان
 طعنہ افلاکیاں بس بد مرا
 نیست شیرین آب چشم شویہست
 بیخ طعن طایران تا کے برم
 بندہ بیچارہ نمکین منم
 تا کے یارب بود این رشتخند
 شد سزا کافی بپاداش تصور
 ہست ذاتت بجز ذخار کرم
 ادا این بہر تنبیہ توبہ بود
 از کلام شان کین آہ و فغان
 آب شور چشم او شیرین بود
 ہست بیش ما بہ از لعل و گہر
 از غم دور و الم آزاد باش
 رنج از لطف الہی دور شد
 خلقت عالم بشد پیدا از و
 بود آدم صدر عالم مقتدا
 تر ز لوث جرم و امانش نبود
 از خطای خویشین ہوش پرید
 گریہ توبہ شدہ انگہ قبول
 دیدہ کن نناک از اذکار او
 توبہ کن از خود خدا را شاد کن

در حال ادریس علی بنینا علیهما السلام

حضرت ادریس بود از انبیاء
 بر دعائش میشد و از حق قبول
 گفت عزرائیل را چون آن نبی
 گر رسم بر آسمان یکبار ه من
 شد به عزرائیل حکم کبریا
 برد او از حکم خلاق جهان
 گفت عزرائیل را چون آن سید
 روح عزرائیل از عیش کشید
 کرد سیرت افلاک در سیم
 بعد از آن ادریس در جنت رسید
 گلشن جنت بنام قدر است
 حوریان در غرفه هایش جلوه گر
 نهر جاری بزیر هر شجر
 تخت عاج و سیم و زر هر جا بود
 خورد غلما ایستاده صف لبف
 پر تراش جبار که دیده نه کس
 نعمت او هست چو ملک کبیر
 از جواهر شد بنام هر مکان
 کرد چون گلگشت در باغ جنان

رفت در جنت بحکم کبریا
 شصت و از صف بر او نزول
 تو مرا بر آسمان براسه انبی
 گلشن جنت کنم نظاره من
 تو بهر همراه خود ادریس را
 حضرت ادریس را بر آسمان
 ذائقه از موت میخواهم چشید
 قبض کرد و باز روش را امید
 دید جلد دوزخ و نام سیم
 گلشن فرودس و انهارش بید
 کاخهایش پر مهر از نعمت است
 خیره میگرد و در حسن شان نظر
 صاف و پاکیزه معطر هر شجر
 فرش آن استبرق و دیبا بود
 حوض کوثر جوش میزد یکطرف
 هست تجری تحت الانهار بس
 جلد سامان و اساسش دلپذیر
 خورد غلمان هر طرف جلوه کنان
 در هوایش باخته ادریس جان

بوک گلشن در مشام او رسید
 دید چون ادبیں سامان رون
 وحی شد از در گدازت العلی
 در مقام خویشتن زینجا بشو
 دوست را باید که شنود حکم دوست
 حکم محکم چون ساعت گرد او
 التجا نمود با صد عجز و ناز
 من چشمیدم مرگ دیدیم جہیم
 گر مرا تو جا دہی در باغ نغز
 دوست را ند کے ز منزل دوست
 از در رحمت ندا آمد باد
 شد ز خدمت در جهان او بلند
 لے دل من طاعت حق کن ہم
 بار ہا تو کردہ جرم و قصور
 دامن غافل توئی از یاد حق
 گر بدل داری ز جنت آرزو
 باغ اور اک صفت را گل بشو
 ناصر ابر حال خود گر یہ کہن
 چون شوی تو داخل نار سقر
 اشک نخلت ریز از چہانیش
 شب چو بلبل آہ آتشاک کن

ہر گل گلزار جنت را شمسید
 کرد تکیہ اول شد ز اسجا بردن
 کرد سیر خلد حالاً زان بر آ
 ہست جاے لوزین اسجا برو
 گز نشود حیف از شایان اوست
 ہمچنین از حق نموده گفت گو
 من نہ خواہم دوریت ابے نیاز
 می شوم در جنت الماوا مقیم
 ہست احسان بر من شوریدہ مغز
 تو بکن انصاف با من منصف
 باش اینجاے نبی نیک خو
 ہر بسازد عدا ہا آن ار جند
 تا شود در جنت الماوا مقام
 کے عطا گردد ترا حور و قصور
 چون شود فردوس را تو مستحق
 راہ یاد خالق اکسبہ ہجو
 عشق ذات پاک را بلبل بشو
 ہست جاے تو جہنم بے سخن
 کو معیشت باشد و این المضر
 قیشتش از لعل و گوہر ہست پیش
 صبح ہجو گل گریباں چاک سخن

در حال شیخ الانبیا حضرت نوح علی نبینا وعلیه السلام

وایما از خوف قهر کبریا از دعا کوششش شد در و منند امنت شد غرق در پاسه بلا من شدم مشکور احسانت بجان شد ز کردار خودش اندوگین از دعا بدندامت پاکشید هوش شیخ الانبیا از سر پید هم ز خوف کبریا لرزان بدن ترزاشک چشم ادو امان بد هم ز فرط نوح هاشم نوح شد در همین غم عمر او آفر شده از دعا کوششش می کرد آه گشتی غافل ز ذکر کبریا برق خند و برسیه کاری ما هست شایان قهر بر ما گرفت تخم بد درشت دنیا کاشتی یک نظر بر منزل دشوار کن سوخته در حق چون پروانه باش پار عصیان بر سرست عمرت تباہ	کرد گریه نوح شیخ الانبیا غرق چو اهل جهان جلد شدند گفت شیطان له بی کبریا فراغم کردی مرا از کار آن طعن چون بنود شیطان لعین اوز نفس خود ملامت پاکشید گفتگو چون کرد شیطان مرید شد پشیمان از دعای کوششش روز و شب از خوف نالای بد گریه اش سو بان قلب و روح شد پنجصد سالش بگریه سر شده ترک اولی او کرده نه گناه فکر کن له دل بجال انبیا ابر گریه برگشته کاری ما گر بلا با بر سر ما حق نهد بار عصیان بر سرت برواشتی موت بر سرست استغفار کن روز و شب در یاد حق دیوانه باش چون شوی غافل تو از ذکر اله

در حال حضرت ابراهیم و اسمعیل علی بنیائهم السلام

از بر لسان همه احکام اند
حق یکس از سمت خود الهام داد
حکم خالق شد گشته را در منام
گاه از حکم خداوند تبارک
که نموده حکم او را در منام
همیش کرده خودش رب جلیل
ذبح پورش را خدا داد پیام
زیر کار و خلق اسمعیل است
پیش فرزند خودش این در سبقت
هست حکم محکم پروردگار
گفت اسمعیل در پاسخ و را
تو بجا آور سبحان فرمان دوست
صابر و شاکر بحکم کبریا
شد بدل راضی و خوش بمرگ دوست
گشت بر زبان حق راضی بجان
ذبح را تیار شد نیکو پدر
کرد پوشیده از و آل ما چرا
میروم بر حکم بی چون و چرا
سازد سامانش بتا راست است

انبیاء را وحی از اقسام اند
جهنم آید بس پیغام داد
بر کس حکم ریده در پیام
پیش ابراهیم آمد جبرئیل
که فرستاده خدا پیش پیام
که نه آید کس ز حق پیش خلیل
دید ابراهیم یک شب در منام
ذبح میسازد پسر را خود دید
حال رویا از ذبح افتاد گفت
از بر آذین قولی گمخوار
بمچنین است لای پسر حکم خدا
از بر آذین چون حکم دوست
گر خدا خواهد می یابی مرا
خود همی بر این پیغمبر چو دوست
چارده ساله سنش بود آشنان
شد بر حکم خدا را نمی پسر
گفت ابراهیم این از ابراهیم
دوستی در دعوای خوانده ما
هم بپورم و بدعت خواست

دعوتش باشد ز بهرم آبرو
 هم بهم همان خوش می شود
 با لباس فاخره سیرمکش
 با خوشی تعمیل عکس او نمود
 سر آن از نام خود او هم نگفت
 هم ز روش لذت در دل کشید
 صاف و پاکیزه لباس فاخره
 در بغل او را بچشم نم کشید
 در مشام میرسد خوشبوئی تو
 می شود دل هم زرد باغ باغ
 هست آل بو فراق که پسر
 پیش ابراهیم با پوشش برفت
 با ادب نشست پیش با نام
 او بجزت کرد بر پیش نظر
 کار و یک سیاهان هم ده بن
 زرد چهره سر و شد از بیم او
 با جره بیهوش شد از خود برفت
 خوف طاری گشته می لرزید او
 خلیل الله گور از نهفت
 کار و هم سیاهان از بهر صیت
 چینی را زش از بهر بی کردگار

محسن او هست و هم خیل نکو
 این پسر با من بد عوت می رود
 غسل ده او را بچشم ز گش
 با جرا از را چون آگه بود
 بود اسمعیل خیل در شکفت
 غسل داده پور را در کشید
 پس به پوشانید او را با جره
 چشم بوسیده و سرمه هم کشید
 بوسه داد و گفت خوشتر بود تو
 آمده بوسه معطر در دماغ
 لبیک با او می رسد بوسه دگر
 دست اسمعیل را با جر گرفت
 پور آمد بر پدر کرده سلام
 دید با پیش بردش گشته اثر
 گفت او از با جره که نیک
 چون شنید این حکم ابراهیم از
 نام کار و چون خلیل الله گفت
 دست و پا بیکار شد ز سید او
 کار و هم سیاهان او را گرفت
 داعی پورم کجا بود سست و کیت
 از فراق پور تلمس بے قرار

تو کین اقرار صالح و درست
 گفت ابرازیم این ہیبت چرا
 خالص و مخلص ہیں یک دست
 او بھی خواہم بود بد خواہ نیست
 شاید افتد کار ذبح گو سپند
 این بگفت دست پور خود گرفت
 آمدہ شیطان نمودہ گفت گو
 خواب تو باشد خیالت لے نکو
 رحم بر انسان کند رت علیل
 اینچنین کارے کن برگشت تو
 خوند لاوتش بفرمودہ خلیل
 رائدہ درگاہ باری ہستی
 ہست تو مرد و دحق لے جیہا
 پیش اسمعیل پس رشت دگفت
 قتل میسازد ترانا تو
 گفت اسمعیل لے مرد و دین
 تست نافرمان شیطان رحیم
 باب من پیغمبر دحق را خلیل
 از پناہ تہمت شوبہ اگر حکمہ و درست
 دست بر تار دین سنا دہ
 راہ آساز از دست سخن

پور من آری صحیح و تندرست
 دوستے درد عوتم خواندہ مرا
 دوستدار جانیم یک دست دوست
 غیر ادا ز کس مرا ہم راہ نیست
 گر نباشد آن شود دل در دہند
 در منا با پور پیغمبر رفت
 ذبح میسازد پسر از چہ رو
 حق نکرده حکم ذبح پور تو
 رحم کن بر پور خوشت لے خلیل
 ظلم پیو اہی کنی لے نیک خو
 بست تو ابلیس مرد و ذلیل
 بتلائے ذل و خواری ہستی
 دور شود نیجا بہ پیش من سیا
 میکنم آگاہ از راز نہفت
 کے روا باشد در قتل پسر
 دور شود از من تو ابلیس لعین
 حق تعالی ہست رحمان و رحیم
 کے پسر قتل ساز و بے دلیل
 صد ہزاران جان من تہمت بان آست
 از پنے قتل پسر امانہ شد
 دست و پایم لے پدر کن در سن

چشم پوش و بست دامن در کر
 دامن خود تو بگردان لے پدر
 قطره خونم چو بردامن رود
 بند دست و پائے من از لیسان
 گریپد مذبح بروئے زمین
 زود مادر رانده از من خبر
 گشت ابراهیم چون کار و بست
 ہم بخوابانید پورت را خلیل
 گشت حیرت سخت عزرائیل را
 شد بے حیرت هم را از خلیل
 سستد ذبح شد کار و گرفت
 عشق خالق در دلش جا داده بود
 سلطان در راه حق قلب پدر
 شد تحیر حاکمان عیشش را
 غلغله افتاد در ارض و سما
 روزه افتاده به لوح دہم قلم
 شور و غل افتاد بس بر آسمان
 بر زمین در طیر و وحش افسان
 تیز کار و چو خلیل حق نہاد
 سیکنی تو امر کشتن لے خلیل
 ز جو تو بخیم تو میا زی چرا

تا زافتد برین از الفت نظر
 تا ز خونم دامنت گردونه تر
 عاق گشته خونم صنایع شود
 تا ز حق یا بجم صواب صابران
 کے خراش سید بہ جان افزین
 تا نسا ز و بردش تسلیم اثر
 از زمین او دست و پا پور بست
 بر زمین افتاد او چو ذلیل
 درین چون دید اسمعیل را
 ساکت و صامت بیدرہ جبریل
 ہوش جنات و ملائک ان نیست
 بر زمین فرزند او افتاده بود
 زیر کار و مطہن نفس پسر
 گشت حیرت ساکنان فرش را
 در بنی جان تہلکہ شد بر ہوا
 حاکمان عیش گریان ازالم
 در ملائک ہم بہ روح و قلبیان
 شورشے پیدا شد از آہ و غنا
 بر سکوے پورا و آواز داد
 منع میا ز و مرارست جلیل
 نیست کارے غیر حکم حق مرا

گشت صادر حکم رب العالمین
 ونبه بگرفت و آمد حبس بریل
 چون نهاده ونبه را او زیر تیغ
 شدند از جانب رب خلیل
 چشم ابراهیم بکشاده بدید
 از رکن و ارسته زنده پور خویش
 جبرئیلش از رکن بگذر آشفته
 داد جبرئیلش بشارت از صمیم
 اوست حیاتی اوست رحمان و رحیم
 و ایما خالق بسازد ما ترید
 بود عمرش چارو و سال از مناسبت
 کرد نقرین چون ذبیح و هم خلیل
 بود صرف طوف کعبه با اجرا
 گفت زو با جر که لے مردود وینا
 میکند نایق پسر را که پدر
 صد هزار ان اہم چنین فرزند را
 گفت لیکن کرد از مکہ تسرار
 شد دلش ز خون جو آمد در مناسبت
 لرزه در جسم پسر افتاده است
 چایچه بنفشه می لرزید او
 ونبه مذبح ہم افستاد بود

ونبه بخت برد روح الامین
 بر گلویش کرد شمشیر خلیل
 بر گلویش شد روان آن بیدار
 مر جہا صدفت رویا لے خلیل
 قدرت خود کرد حق بر او پدید
 ونبه مذبح افتاد است پیش
 ہم زبالا لے زمین برداشته
 بشنو ابراهیم با قلب سلیم
 حق فدینا ہ بذبح با عظیم
 ہست ذائقش اقرب از جبل اورید
 حق ذبیح اللہ بخشیدہ خطاب
 سوے کہ رفت ابلیس ذلیل
 او در آندم گفت زو این با اجرا
 روز پیشم ہستی شیطان لعین
 گر بود حکم خدا تسربال پسر
 میکنم بر حکم خالق من خدا
 در مناسبت پریشان بیقرار
 پور را دیدہ رہا شد از عنایت
 دست بر کار پدر افتاده است
 دید مادر را و خوش گردید او
 سمت دیگر جبرئیل افتاده بود

از تحیرانند ساکت با جرا
 از پسر پرسید لرزای تو چرا
 گفت در پاسخ که با بزم مهربان
 گو سپند سے حق فرستاد از کرام
 فرج دین شد و من رستم از ان
 از پسر چون حالتش را او شفقت
 گریه و نبه می فرستادے خدا
 از نشان کاروش او میگرفت
 هفته هر روزے بمانده در جهان
 پورانی زیر کار و دیده بود
 کس نه معجز از سر با جوشید
 دل بر حالات لیلائے حزین
 پور خود را از بر تیغ و تیغ و دید
 زخم دل را او بدیده میگرفت
 یک شقی از روی او معجز گرفت
 پور دیگر را مقید ساختند
 بعد اکبر اصفرتشند جگر
 زیر کار گشت چون ابن خلیل
 پور ازنده کشته گو سپند
 گفت در دل گرشده کشته پسر
 زمین سبب چون اویش آدللال

بعد پیش کرد جمله ما جرا
 از نشان خلق اگر کن مرا
 بر گلویم کرد چون کار و روان
 زیر کار و من بدم لے مادرم
 بر گلویم هست از کار و نشان
 کرد از سوز جگر آبه و گفت
 فرج پورم میشدے و احسرتا
 و ایما اندو گلین چندے بزیت
 در مہیں غم رفت او سو کجنان
 یافته زندہ در البشندہ بود
 از سر او نے کسے چادر کشید
 چه رسیدہ بر سرش در دشت کیں
 پا بر مہنہ او سو لے سیدان دوید
 لاشہ اش در بر کشیدہ میگرفت
 از سرش چادر کشیدہ یکت رفت
 طوق خارا در گلو انداختند
 قتل شد از تیر بردست پدر
 دینہ آورد دہر شس جہر ییل
 دیدہ ابراہیم گشتہ در زند
 حق مرا میداد احسب پیشتر
 حکم شد از بارگاہ ذوالجلال

کے خلیفہ تو چراشہ دل شکست
 می شود از نسل او خیر الورا
 از پیش پورترزا بگذر ششم
 دو پسر اوراد ہم بازیب زین
 قتل خواهد شد حسن از زہریں
 آن دگر را میکشند اہل جفا
 تا بسوزش نباشد آب و نان
 ہیچہ سالہ جو نشن یک پسر
 پورا و عابد علی و خستہ تن
 یک برادر زادہ عبد اللہ نام
 دئے بر حالات حسرت زلے او
 خلق بے آتش از تیغ کیس برو
 میکشندش آن بناحق اے غلیل
 آن غریبان را چو بیجان میکند
 خیر بار آن لعین آتش دہند
 بیکسال را اشقیابید او گر
 غارت اسباب و سامان میکنند
 گفت زو این ماجرا چون جبریل
 بعد از حق او نموده التحاب
 از سوسے حق گفت جبریل این
 در جزائے پور تو آنچه عطا

در جهان کارم ز اخیل ہست
 نام پاک او محمد مصطفی
 ہم زوج اللہ نامش و ایشتم
 نام اکبر حسن و دیگر حسین
 میکشد اورا لعین ابن لعین
 قتل میا ز ندبے جرم و خطا
 کس مدد کارش نگرود و چہاں
 از فرس افتد ز نیزہ در جگر
 بے دوا و بے نڈا تشنہ دہن
 در برش کشتہ شود کارش تمام
 زیر تیغ چون شود کشتہ گلو
 آن سر سردار دین بیدین برد
 اہلبیتش را کنند انہا ذلیل
 جسم با پامال اسپان میکنند
 فرق اورا بر سر نیزہ نہند
 ذبح میا ز ند از تیغ و تبر
 رخت بروہ لاش عریان میکنند
 کرد بر او نوحہ و گریہ خلیل
 دوست از پور خودم دارم درا
 کے خلیفہم تو شدی بر او غین
 کردے وہ گونہ و او دم زان ہوا

در حال حضرت یعقوب و یوسف علی نبینا علیہم السلام

بود لیکن حال آن باشد مگر
گشت نابینا بشوق حسین حق
در فراقش همچو شبنم میگرفت
بازده اختر و ماه و آفتاب
آن همه کردند یوسف را سجود
گفت آواز کس گو این خواب
دیگران را گفت در خود بد خواهد شد
هم به یوسف خویش را اینمختند
همه اخوان خود یوسف برت
پا پیاده او به حیران گشت
گشت یوسف در پس یکیک آنها
آزش انداختند او را بچاه
آمده از حکم وادار حلیل
تشنه لب بودند آیش آب خاه
پر ز آب صاف او را ساختند
زود یوسف بر دو گورد سوار
چون کشیدندش برآمد هر دو
بر کس از پستش شد سرنگون
خواستند از کاروان سالار زر

گریه یعقوب و یوسف بیشتر
گریه یعقوب ذوق حسین حق
شد جدا چون پور پیغم میگرفت
وید یک شب حضرت یوسف خواب
بر زمین از آسمان آمد فرود
کرد آگه او ز رویا باب را
یک برادر می شنید آگاه شد
سیر محمد اجداد اینمختند
رفت رفتن ز باب خود گرفت
آن همه گشتند در صحرا و دشت
بهر قتلش چون کمر بستند آن
یک برادر شد قتلش ستراه
از پی تسکین قلبش جبرئیل
روز سوم کاروان آمد بچاه
یک دلو در چاه آن انداختند
جبرئیل آورد حکم کرد کار
ریمان گرفت یوسف استوا
شد چو یوسف از چه کشتان بزن
آمده اخوان یوسف بر خبر

بر زبان شان غلام ماست این
 ہفتہ در ہم بانہا او بداد
 بوویوسف بردین ہر سکوت
 کاروان سالار ز انجار اطل
 کرد چون او بر رخ یوسف نگاہ
 مدفن را حیل دد را ہش فتاد
 گفت لے ماوریں حال پرس
 اسو حدس رسیدہ بر سرش
 زلزہ افتاد در ارض و سما
 کاروان سالار لرزان آمدہ
 سر پائے حضرت یوسف نہاد
 کرد عرض و التجا با صد نیاز
 یوسف صدیق لب جنہاں نمود
 کاروان سالار پائش را کشاد
 از سفر و مشر آمد کاروان
 شد عزیز مہرا در اخواستگار
 از جواہر پلہ مسیذان پڑ
 پلہ را از سیم وزیر ساختند
 پلہ یوسف ز بر شد از زمین
 نام آباے خودش یوسف گلشت
 پلہ یوسف بان ہم وزن شد

میگرنید چون گریزان پاست این
 پائے یوسف را بچلانہ نہاد
 تر زبان از ذکر حی لایموت
 بار کرد و شد روانہ قافلہ
 کاروان را نہ و د کردہ رو بہ
 از شتر افتادہ یوسف سر نہاد
 پائے در زنجیر بستہ را نگر
 خشم آگین زد طمانچہ بر خش
 شد اثر پید از قہر کبریا
 ہوش گم کردہ پریشان آمدہ
 برب و پیشانیش ہم بورداد
 تو دعائے رد قہر حق بساز
 قہر حق از کاروان بگشت زود
 در عمارت جلمے از تیب داد
 گشت شور صن یوسف در جہان
 قیمتش وزن از جواہر شد قرار
 کرد وز نش شد فزون از لعل و ہم
 ہم ظرون مس در آن انداختند
 شد عزیز مہر خیلے دل غمین
 بر سر آن پلہ سامان گداشت
 بلکہ قدر سے پلہ اش کم وزن شد

چون عزیز مصر یوسف را میبرد
 شد ز لینجا عاشق خوش رو او
 او ز لینجا را عدد و پند داشته
 کرد یوسف ز و چون نفرت دو بدو
 از عزیز مصر گرفتہ کرد و قید
 یوسف اندر قید خانہ میگرفت
 پائے در زنجیر خیلے رنج برد
 او پیمبر بود از بد دور بود -
 قید در زندان ماند هفت سال
 باو شاه مصر یک شب دید خواب
 یوسف صدیق را طلبید او
 کرد یوسف خواب تفسیر بآبیاں
 و نظام قحط و شامیش سپرد
 او عزیز مصر شد ہم بادشاه
 جمع غله کرد و هم اجناس را
 قحط شد در مصر ماند هفت سال
 سه گریه لولہا از آرد بود -
 سال دوم از جو اہر لعل و در
 سال سوم سیم و زر از اہل شہر
 ہم ظروف و پارچہ در سال پای
 سال چہم خلق از دست بہتی

خون دل از حسرتش ہر کس بخورد
 و نشینش گشت ہر یک نفسے او
 کار او را کار بد انگاشتمہ
 از خجالت شد ز لینجا ہم عدد
 حق بقران کرد ذکر مکر و کید
 از خدا خائف و ترسالی او بدست
 تا زیانہ پشت او ہر روز خورد
 گرچہ قیدی بود ہم مجبور بود
 پای بچو لاناہ پر از رنج و ملال
 از خیالش رفت گشتہ انظراب
 خواب ہم تعبیر آن پرسید او
 بعد از تعبیر آن دادہ نشان
 شاه راہ خویش در عزلت سپرد
 صاحب تخت و کلاہ و دین پناہ
 و زمان قحط دادہ ناس را
 نام غلہ بر زبان را اندن محال
 سال اول خلق قوت خود نمود
 دادہ و کردند از زمان بلین پر
 دادہ انہا یافتند از غلہ ہر
 دادہ بگردقتند غلہ بار بار
 آمدہ گفتند منت باہنی

لے عزیز مہر جان ما بخر
 او خرید اول کساں شہر را
 ہر کسے را او خرید و غلہ و او
 جملہ افواش ز کنگان آمدند
 و او اجناس خورش حال نمود
 ملک بعد از قحط ہی آباد شد
 کرد از کنگان ہمہ را او طلب
 آمدہ یعقوب ہم نزد پسر
 کرد و بیاد خوان کرم عزت فرود
 یازدہ اخوان و امام و باب بود
 گفت یعقوب بش کہ لے فرخندہ فر
 کرد یوسف کار عقیبی را ہوس
 ابتدا خود در شد از کار بد
 ہر کہ در عشق خدا گردد اسیر
 عاشق ہی بگذرد از ما سوا
 ہر کسے را شد چو توفیق اللہ
 ہیں ز چشم دل تو ذات پاک
 قلب را از پر تو ش روشن بساز
 لے خوشا قلبے کہ دارد یاد حق
 سوئے دنیا لے دلہ ایل مشو
 درد لہم یا رب غم خود بیش کن

با نمد اریم جز جان سیم و زر
 پس از آن بگرفت اہل و ہر را
 کرد آزادش بر ہمت نہاد
 بہر غلہ آن پریشان آمدند
 از کرم پیش آمدہ ہماں نمود
 ہر کسے از عدل و دادش شاد شد
 داد آہنہا را را بی از تعب
 شد ملائی یوسف از مام و پدر
 رنج کرد از اول آہنہا زدود
 آہنہہ کردند یوسف را سجود
 بہت این تعبیر خوابت لے نکو
 عزت و توقیر حق بخشید پس
 آتش بر تخت شاہی تکیہ زد
 تاج و دولت او نخواہد فی سر
 پیش او یکسان بود شاہ و گدا
 یافت از عزت گزینی غر و جاہ
 او بصیرت دادشت خاک را
 سینہ را چون داد می زمین بساز
 میرسد ہر دم با و ایداد حق
 روز شب از ذکر حق مافل مشو
 عاشق شد لے صن خویش کن

در حال شهاد علی اکبر صبر امام حسین علیه السلام

تقدّم آمم به پیش راستان
 روز عاشورا بمسیدان بلا
 زمین حسین ابن علی رایاس شد
 جانها دادند انصار حسین
 خود حسین از جان خویش شست
 پیش باب آمد علی اکبر حزیں
 باب از سینه در اچسپان نمود
 گفت لعن حق برین قوم یهود
 میکشدت تو مرا تنها گذار
 گلخدارم سرد قد لے سیمبر
 جسم تو از تیر باگرد و فگار
 لاش تو برداشته می آورم
 یک مرا تو نیستی نور بصر
 ز جنتی در پرورش آن برده اند
 از همه نیست بشو جان پدر
 پیش مادر آمده از جان تنگ
 داد مادر را ز مرگ خود پیام
 داد او از خفتش گفت بر در
 پیش زمینب آمده رانده سخن

هست از هر دو عجایب و اتالی
 کشته شد هر یک عزیز و اقربا
 قتل آن حضرت عباس شد
 در رکابش کس ز بد جز نورین
 به مردن او مکرراتنگ بست
 گفت بل من خصمی یا شاهین
 ز چنین آه که زان برخاست
 از نصار ابد تو دم از یهود
 این لعینان را کند حق خوار
 خورده باید زخم تیغ تیز تر
 فرق تو بر نیزه می باشد
 پیش حق ز انباشکایت میرم
 مام و عمه را توئی نور نظر
 این زمان از غم بے پزمرده اند
 رفت در خیمه ز حکم او پسر
 گفت با هم داد خفت بهر تنگ
 در غمش بهوت و حیران گشتم
 لے پسر بر لب خود قرزت بشو
 یک دینها جانده با سب من

نام خود را می سپارم من تو
 هم بر او در اخدا حافظ بگفت
 پیش باب آمد دگر کرده سلام
 چون شوم کشته از آن عالم خبر
 شد ترس و حریف بجا رسید
 بود چون اکبر ز جاں خویش تنگ
 تشنگ لب هم گرسنه دور روز بود
 آغوش در حلقه کردندش لعین
 زد یکی از نینره بر سینه چو ضرب
 نینره او از جگر دو سار شد
 بر در خیمه ستاده مادران
 انهم دیدند آنچه جنگ شد
 او صدای داد و باب خویش را
 چون ندانیش یافت گوش حسین
 رفت گریاں او به نزد پو خویش
 خویش را بر لاشش او انداخته
 گفت تنها تو مرا بگذاشته
 ای فراق هست ناز موصد
 بر سپر افتاده مادر میگرایت
 عوایش بر خاک میدان می پید
 چاک سینش بر او را از الم

دختر حمیدر توئی ای نیک خو
 او بترگان ز اشک خوین در
 گفت ای با بزم مرا باشد پیام
 زود در خیمه تولی با بزم مبر
 باب مید پیش شده زونا آمد
 او بی راکت خیل کرد جنگ
 قلب تفتیده جگر پر سوز بود
 بر سرش زد ضرب یک از تیغ کین
 طاقتش داده جواب ز ضرب
 رفت تیغش دست او بکار شد
 عمداش اتاده بود و خواهران
 از فرس افتاده حالش تنگ شد
 ای پدر دریا باین دلش را
 خاک بر سر کرد بهیچ شور و شین
 رهبر او اسپ اکبر پویش
 زخم دل را دید گریه ساخته
 رخت از دار فنا برداشته
 شد زمرگ تو دلم آتشکده
 خاک بر سر کرده خواهر میگرایت
 هر زنی گریاں و تیران می پید
 عابد بیمار را دل پر ز غم

در حال حضرت شعیب و علی بن ابی طالب علیهما السلام

گرچه در ذاتش نبود هیچ عیب و ز بر لب خلق رهبر بود او گریه بر میکرد او صبح و مسا گلشن دنیا بچشش خار بود وقت شب سرد چراغان میشد از خیال قهر حق دل نمی تمید او بری از خود و هم از ماسوا روز و شب میکرد یاد کردنگار بچو پروانه بفتش سوخت چشم او شد کور و بینای برفت گریه و زاری تو یساز می چرا میدهم بگریه و زاری شعیب جنت دما سعین بنشیند مست هست آن بزنا گنگان ما حرام از دل او دور در و غم نشد او جمال حق بدل نگریست داد پس در انداز پایش تمب در آن بود و آن در گوشت بود معین و پاک از حسن عیب	یاد کن تو گریه حضرت شعیب خاصه حق هم پمیر بود او خایف دلرزا از قهر کسب یا از تعب سمش نحیف و زار بود روزها گریا و نالان میشد با چو مرغ نیم بسمل می تمید خوف حق در قلب او بی انتها غیر حق او داشته از کس زکار زخم جان و دل بذکرش دوخته خوف حق در دل چنان جا گرفت شاد باد از لطف ارشاد خدا خواهش نزد کس کرداری شعیب چون هوا خلد واری در رست خوف از دوزخ اگر داری مدام با همه این گریه او کم نشد کور شد از سطوتش بگربست رفت چو راه او در تبه بینایش گریه کرده بار سرم کور شد بوی او نماند از شعیب

برود او جبهه سایی می کنند
 یاد خالق را نکردی همد می
 از سرش در دل نداری هیچ غم
 گریه و توبه بکن از خود بر آ
 پذیر من بشنود آزا کن پذیر
 سوخته خود را چو پروانه بساز
 میشود در مرگ آسانی ترا
 در جهان بنمود عمر خود تلف
 بر سرت برداشته بار گناه
 چه جواش میدهی روز جزا
 اگر خدا بخشد ترا احسان بود
 فکر آنجا کن بکار خویش تن
 یاد خالق ریش را مرهم بود
 خوش بے زان خالق اکبر شود
 مکرو زور او موخته تلبیس کرد
 با نعمت بر مدام می کنی
 ظلم بر خود می کنی انکاشته
 از گناهان تو شیطان شاد شد
 رحمت حق می شود زو مشتمل
 تا محیط رحمتش آید بسو شس
 حیف بر عاصی چو او قاصر بود

لے خوشا انا کج دریا و حق اند
 ناصر خود را ندیدی یک می
 ایکه سراز بار عصیان گشته غم
 در چه حالی تو نمی بینی چسرا
 پابشو از خواب غفلت هوش گیر
 شمع سال دل کن بیا حق گدا
 گر بود شوق نهد اخوانی ترا
 هر که خالی دست رفت و سو کف
 میرومی تو موسپید در و سیاه
 چون ز تو پرسند از جرم و خطا
 جائے تو در دوزخ و تیران بود
 غم بخور و بیا و یار خویش تن
 در دل تو ریش گرا از غم بود
 گرز خویش سو کترگان تر شود
 ایکه ترغیب بسا ابلیس کرد
 تو بر ایم بر جرایم می کنی
 خود امانت بر سرت برداشته
 و رتفاقل عمر تو بر باد شد
 چون کسے گردد ز عصیان ^{منفعل}
 منفعل باش و در استغفار گوش
 رحمتش جریا کسے مستغفر بود

در حال شکر کلیم اللہ موسیٰ بن عمران علی نبیہما السلام

موسیٰ بن عمران کلیم اللہ بود
 ان نبی دہم رسول دہم امام
 چون تجلی بر درخت طور شد
 شد ز حکم حق عصایش اثر و با
 ہم ز ہارون پشت او مضبوط شد
 جبہ پیشی بکسبم ناتوان
 معجزات نہ با دگشتہ عطا
 موسیٰ ز میجا تو راہ مصر گیر
 من ترا سازم حفاظت آکلیم
 رفت موسیٰ حسب حکم ذوالجلال
 درید بیضائی او بودہ عصا
 کرتہ موئینہ بودہ در برش
 سنگ نے پر سر نہادے وقت خواب
 بچہ سرمائے او خور بود بس
 خورد اوراق درختان بیدنگ
 منزلش نے ساز و سامان پہنچ بود
 بر زبان تاش و درون فرحق
 راحت دنیائے دون زائل شود
 ہر کہ وارد عشق حق و رآب دگل

پرورش فرعون حضرت را نمود
 شد ز حق بر کوه سینا ہم کلام
 وادی امین ازان پر نور شد
 ہم ید بیضا بکسبم کبریا
 صامت الفاظ و زبان مربوط شد
 شکل موسیٰ بود ہم شکل شبان
 حکم نافذ شد ز درگاہ خدا
 کن ہدایت قبطیان را دلپذیر
 تو مشو خالیف ز فرعون لیم
 بر در فرعون استادہ رسال
 میشدے از معجزہ آن اثر و با
 غیر آن جامہ نمودہ دیگرش
 می نشستے روز زیر آفتاب
 شمع را جز ماہ نے کردہ ہوس
 بود بطن ابن عمران بزرنگ
 نے بغیر گو سپندان ایچ بود
 لے غم و فکرے بغیر فکر حق
 عاشق حق کے با وائل شود
 او باز دوسوے خالق رودل

در حال ملاقات حضرت موسیٰ با حضرت خضر و علی نبی علیهما السلام

خضر و الیاس اندر دوا نبیا
 روز و شب هر دو عبادت میکنند
 راند موسی در دل خود این سخن
 حکم شد از مصدر کبر و جلال
 رفت موسی پیش آن فرزند ه نو
 معترض گردید موسی بر خضر
 خضر اول راز داور می نهفت
 شبی به حیرت موسی آن زبان
 قصه و قرآن همه مذکور هست
 من نیاروم از آن تفصیل و ا
 من نمیدارم زار ایش خبر
 میشود حیران چو عقل انبیا
 انبیا بودند زان نا آشنا
 هوش از سر بی پروا کار او
 بارها گفتم که از دنیا برا
 آنچه من گفتم ترا افسانه است
 این گلستان جهان ز دیده
 غارها افسوس تو برداشتی
 از جرایم و لب اطلبسار کن
 آب تیوان هم با نهاشد عطا
 حسب حکم حق اطاعت میکنند
 دیگر را نیست علمی همچو من
 رو بنزد خضر کن معلوم حال
 عهد فیما بین شد و گفت گو
 دید بعد یک چو او کار و گمر
 بعد از موسی قصص آن جلد گفت
 چون شنید از خضر او را از نهان
 جلد تفصیلش در آن مسطور هست
 هست جلد آن زرا از کردگار
 قصه طولی مثل شنویم مختصر
 در نیاید فهم شان احکام را
 که بیاید عقل من بر خدا
 بنده را کافی بود، ذکر او
 ای دل ناصر نمی شنوی چرا
 تو بری در فنا دیوانه است
 یک گلے هم از برایت چیده
 در ره خود یک گلے بگذاشتی
 معذرت از خالق غفرا کن

در حال حضرت ایوب علی بنیاء علیه السلام

عبدالایوب است مشهور جهان
 او پیمبر بود و بوده نیک خو
 سیم و زر بچید و مسم لعل و گهر
 داد حق دولت با و بے انتہا
 غیر دختر و دو فرزند داشت
 روز و شب شکر الهی می نمود
 کرد روزی عنس شیطان بریم
 ایند ازینو پرشکرت میکند
 حکم شد از در گم رب علام
 ز آنچه سطلوب است آبد خو بگو
 گفت مالش تو اگر نقصان کند
 آمد جبرئیل از پیش خدا
 لے رسول کبریا پیشار باش
 چون زمان امتحان آمد قریب
 اکبر فرزند او دعوت نمود
 چون شدند آن جمع بر خوان طعام
 سنزیش افتاد بر سر ناگهان
 رفت سیم و زر ز دستش اصل و در
 بد و دریا گو سپندانش تمام

همسرش دیگر نشد تا این زمان
 مالدار و ذی کرم ذی آبرو
 گو سپندان و شتر اسپان و خر
 بر سرش بد سایه لطف خدا
 دل زهر امرے بے خورد داشت
 در لباس فقر شاهی می نمود
 دادہ ایوب را دولت عظیم
 نیست شکر شکر نعمت میکند
 هست او یک بنده مقبول ما
 هر چه باشد قصد تو با او بگو
 من بدانم شکر تو گر آن کند
 داد مشرود حضرت ایوب را
 میرسد بر تو بلا تیار باش
 حادثه یکیک شده بر او عجیب
 جلد اخوان خودش را خوانده بود
 موت گسترده بر اکی دام
 جلد فرزندان او دادند جان
 جلگی مردند اسپان و شتر
 یافت کار دولت او انصرام

شکر ہا میگرد ایوب شکو نے شترنے تو سنا او ماندہ بود سازو سانشس ہرہ تارن ج شد او بیے از فقر و فاقہ رنج برد بر زبانش غیر آن دیگر نہ بود وہ تسلط کے خدا برا و مرا بندگان خاص ہستند این سن تسلط بید ہم جسم آن زخم ہا گشتہ جسم نازنین شصت و سے صد زخم ہا انداختہ کرم ہم پیدا شدند اربع ہزار بوئے ناخوش در وہاں لیش شد می تہادے کرم را در زخم خوش دست و پا از کار خود بیکار شد طاعت خالق بدین اسلوب کرد تیغ ظلم و جور آہنا آختند خدمتش را عار خود پنداشتند بر سر او سایہ اللہ بود بہر خالق پارسائی می نمود بود بہر شوہر شش اورا ہوار شوئے خود را ہمچنین خدمت نمود	میر سید ہر خبر چون پیش او لے مقام و مسکن او ماندہ بود با چنین دولت بیسے محتاج شد گاہ ماندہ گر سہ نگہبان بخورد روز افزوں شکر ہا اومی نمود گفت شیطان لعین بیچیا حکم صادر شد بان مردودین بز دماغ او وہم قلبے زبان چون تسلط یافت شیطان لعین در تن ایوب او پرداختہ از جراحتش بیے شدن فکاک کرم چون در زخم ہایشن پیش شد گر بیدے کرم افتادہ ز ریش جسم پاک او چو پر آزار شد با ہمہ رین شکر حق ایوب کرد اہل قریہ دورا اورا ساختند ز وجگان دیگر ہمہ بگذاشتند یک علیہ زوجہ اش ہمراہ بود از پی شوہر گدائی می نمود میشدے ایوب بہ شیش سوار دشت پوریوسف یعقوب بود

شکر حق ایوب را و روز بان
 کرد او شکر خدا صبح و مسا
 ده دو سال اورا برین منوال شد
 شاکی زو بر شد ابلیس لعین
 گفت از حق صبر کردم و اینیا
 لیک حالا طاقت صبرم نماند
 آمده جبریل پر سیده ازو
 گفت بوده این همه لطف خدا
 در و بان خویش خاک انداخته
 بخش جرم من تولد داد این
 مجز خالق را بود بی پسند
 چون زحق او کرد مجز و انکار
 حکم حق آورد جبریل امین
 بر زمین پا زو چو از حکم تویم
 گفت اورا حال و حق خدا
 غسل او نمود از زحمت برت
 از جواحت با امان او یافت
 و او جبرایشش پیام کبریا
 آنچه گفته است شیطان لعین
 بیون ظنمه آمده پر سیده زو
 گفت ایوبش که آن شوهر منم

او گذشته از خیال این دن
 بر لب او ذکر خالق یا دعا
 از جواحت با دیگرگون حال شد
 خشم آگین گشت ایوب حزین
 بر سرین هر چه آمد از بلا
 نفس را هم قوت جبرم نماند
 ساز و سامان صبر کی داده بود
 گفت پیک حق بخو نسبت چرا
 انجا ایوب از حق ساخته
 نیست غیر تو کسے غفار من
 میکند الحاح و زاریا ہوشمند
 جوش زن شد رحمت پر در گگار
 پا نند ایوب بر روی زمین
 شد ہویدا چشمه آب عمیم
 غسل کن زین آب از زحمت بر
 شد ہوندم آن صحیح و تندرست
 صورتش چون ماه کمال تافت
 هست زوجات عقیقہ پارسا
 هست بہتان تو کمن از لعین
 شوہرم بیمار بد اورنت کو
 عارضہ باقی نماندہ در تنم

حق تعالیٰ کر و برین رحمتے
 قصہ رحمت علیمہ چون شرفیت
 از عوارض تندرستش چون پدید
 دست ہر دو در گلو انداختند
 بعد فرزندان او زنده شدند
 مال و زر و ادہ بے اور اخدا
 در بلا ہا صبر چندان کرداد
 رو نگردانید از راه وفا
 نعمتش از سابق افزود شد
 بندہ مقبول در گاہ خدا
 از جهان بگذشت چندین سال
 صبر بہتر است در رنج و بلا
 صبر سازد در بلا ہا گر کسی
 امتحان بگرفت تو اسے کیریا
 کی تو اند شد ازین عہد ہر
 من پیمبر نیستم نے من وحی
 نیستم من مجتہد نے فاضلم
 من کجا و امتحان تو کجا
 مشت خاک ناتوان و جاہلم
 بندہ خاکی گنہگارم بے
 رہنا تو در گذرا از کار من

دور از من شد ہمہ آن رحمتے
 شد ذالطاف الہی و شکفت
 حضرت ایوب را در بر کشید
 سخت گریہ ہر دو با ہم ساختند
 دختران با ماہ تا بندہ شدند
 دولت او گشت از سابق سوا
 فی الہی شد صبر ایوب نکو
 شکر حق بنمود او در ہر بلا
 بیش بر او رحمت معبود شد
 بود معصوم و پیمبر پارسا
 تا بایندم کس نشد اور اہمال
 صابران را حق دہد خیر الجزا
 رحم خالق ہم کند بروے بے
 از امام و انبیاء و اولیا
 غیر آل مصطفیٰ و انبیا
 نے امام کس منم نے من ولی
 من نہ عالم نے فقیرہ کا علم
 امتحان کے زمین ہا شد روا
 یک کس نادان ام لا یقلم
 نیست غفارم بغیر تو کسے
 رحم کن بر حال خوار زار من

در حال حضرت یونس علی بنیائ علیہما السلام

کرد دعوت خلق را لیل منہار
 جز دو کس ایمان نیاوردہ کہ
 ہست بر زاد بعالم تیری
 عالم اورا منع دایم می نمود
 تا رسد بر آتش قہر خدا
 داد از قہر خدا یونس خبر
 رفت در ہامون شد از آنہفت
 شد نہان در کوه صحرا کرد طے
 از کسان آتش راز نہفت
 حسب امر حق گہراوسف است
 ہست ذات او مگر امر زنگار
 عجز آوردہ بدرگاہ خدا
 میشود روز از شما ہا این بلا
 روز سازد سائل خود را کریم
 مردوزن طفلان جدا گشتہ ہم
 سخت گریہ ساختند اندوگین
 کس نباشد غیر تو مارا لیل
 بندگان تو ہمہ ہستیم ما
 با نبی بر حق فسران بریم

حضرت یونس بنی کردگار
 او ہدایت کرد است را بے
 بود یک عالم و عابد دیگری
 خواہش زاد نزول قہر بود
 آتش بنود یونس بد دعا
 چون نہ شد است ز ایمان بہر دور
 راز خود از عالم و عابد بگفت
 رفت زاد ہمہ آن نیک بیے
 ہمیش عالم زفت دین بگفت
 حق بود انبیکہ یونس گفت است
 راست آید ہر چه حق سازد قرار
 مردوزن ہم بچہ گان گشتہ جدا
 گر ہمہ سازند از حق التجا
 ذات پاکش ہست تو اب ہم
 حسب فرمانش ہمہ آن پر زخم
 جملہ مردم سر نہادہ بر زمین
 عرض کردندش کہ اسے رب جلیل
 از سر کردار ما بگذر خدا
 ما ہمہ ایمان تو آوردہ ایم

از سخط ترسان و هم زاریم ما
 رحم فرما ای خدا سبب هلال
 لای خداتو قهر خود رد کن ز ما
 قدرت حق عوض آنها گوش کرد
 بهر رد قهر حکم حق رسید
 سنگ آهن شد ز باد قهر او
 روز سوم حضرت یونس رسید
 چون خبر اصلا ندید او از حال
 کارین باطل بدانند اتمم
 از بردن شهر او دایس رفت
 شد دوش پر غصه و اندوهین
 رفت بر دریا بکشتی شد سوار
 سه راهش گشت بکشاده دین
 کس میان ما گنه گامی بود
 گفت یونس آن گنه کار خدا
 مردمان گفتند تو پیغمبری
 بعد تکرات قصه مختصر
 اهل کشتی اندران پرداختند
 بهر یونس بود حکم کردگار
 اهل کشتی هست خود باختند
 حسب فالشس کار آنها ساختند

طاقت حملش نمیداریم ما
 ما پریشانیم از قهرت کمال
 پوزشش ما کن قبول لای کبریا
 بحر اطاف الهی پوشش کرد
 باد قهرش بر سر کوه و وزید
 قهر از مهر خدا برگشت رو
 مردمان شهر را خشم بیدید
 در دل خود بچنین کرده خیال
 هم مرا کاذب بخوانند اتمم
 راه برود بجهتیش خود گرفت
 از خیال خویش شد باغم قرین
 ما ہی آمد بحکم کردگار
 مردمان کردند با هم این سخن
 حوت را با آن سرو کاس بود
 چون منم این حوت میخواهد مرا
 از همه مخلوق عالم برتری
 شد بقره کار یونس منحصر
 قرعه بر نام همه انداختند
 قرعه بر نامش بر آمد بهت بار
 در پی یونس همه کس تاختند
 اندران دریا و را انداختند

بیخ او را کرد ماهی شد براه
 آن بنی در بطن ماهی چون برفت
 ماند چون در بطن حوت آن نیک
 هفت روز و شب گذشت آنجا
 کرد یونس چون دعا در بطن حوت
 او نموده خویش را ظالم شمار
 گرنی خواند دعا آن نیک نام
 است یونس را شد از دعا
 او دعا آدم بشد از غم را
 رفت زهره از دعا بر آسان
 غرق شد فرعون موسی از دعا
 از دعا گشته سلیمان حکمران
 حق بفرمود است او عونی با
 از دعا سازد خدا پاریز
 از دعا آسان شود هر مشکلی
 بجز از نار دعا گلخن شود
 موی دست دعا سازد بلند
 میرسد گرچه دعا قرب حجاب
 می کند خالق صدایش را پسند
 در قبول التجا عجلت مکن
 تو مشور استجابت بیقرار

شور از ماهی فتاده تا سباه
 کشتیش هم راه خود را بنجام
 جلد دور از من ماهی کرد طے
 بر زبانش بود نام کبریا
 شد بدون از حکم حی لایموت
 شد را از قید سخت کرد گار
 میشد در بطن ماهی قیام
 ورنه نازل میشد قهر خدا
 یوسف از زندان را شد از دعا
 از دعا اوریس رفته در جهان
 رفت بر افلاک هیس از دعا
 بر دوش و طیر و یاد و انس جان
 استجب اقرار کرده خود خدا
 از دعا او می کند روزی وسیع
 از دعا خسر م شود محزون
 آتش از آب دعا گلخن شود
 گریه وزاری کند چون مستند
 لیک با عجلت نگرود مستجاب
 می شود چند دعا نش شهر بند
 صبر باید مرا ترا شدت مکن
 میکند حاجت روا پروردگار

در حال حضرت داود و علی بنی علیهما السلام

حضرت داود پیغمبر که بود
 ساخته ز آهن زره تیار او
 کرد حق الحان خوشش اور اعطا
 از صدائے خوش چو میخوئد ز لیر
 آن نبی بر حق ائمه بود -
 طائرے روزے بر آمد از هوا
 از عقب حضرت پے رسیدش
 بر کنار حوض جفت اوریا
 بود بچید آن حسین و پاکباز
 حضرت داود چون زن را بدید
 مرغ دل در دام زلفش قید شد
 همچو بسمل دل به پہلویش پیید
 پیش جنگے آمدہ در آن زمان
 پیش تالوت سکینہ اوریا
 حال آنا تا بخت این مر قوت
 پیش رفتن را باد او گفت
 اوریا ہم ہمرہ لشکر برفت
 لشکرے را اوسے ہامون کشید
 چو آبیاد اوریا در جنگ گماہ

بر خلائق محبت رب و دود
 بیج میگردے سر بازار او
 بود آنس و طیرا عشق از صدا
 بجمع میشدے ز انسان و طيور
 از برکے امتحان خواہش نمود
 رفت آہستہ بیابغ اوریا
 ہمرہ طایر بہا غیبچہ رسید
 بود صرف غسل با حسن و صفا
 موکے سر بودند تا پائیش و راز
 شد از ان باغیچہ طائر نا پدید
 جان حضرت بتلاکے کید شد
 در رگ جان غار شوق او غلید
 در مقابل رفت لشکر بکران
 رفت از حکم نبی کبریا
 ہر کہ پیش رفت از جان شست
 راز آن از اوریا آذم نہفت
 راہ جنت از ہوسنجا برگرفت
 در مقام جنگ از وادی رسید
 روز روشن شست در پیش سیاہ

بود او خیلے ولاد ہوشمند
 رخس خود را راند سونے رنگ گاہ
 داد و اجراءت و مردانگی
 دست و بازو در صف ہیکل کشتا
 زخم خورده از خورش مقبول شد
 از زو زوجہ و دنیا در گذشت
 حق عطا فرمود اورا چند مور
 کشتہ شد و جنگ چون آن تار
 حضرت داؤد پیغامش نمود
 بر نودہ نہد زوجہ اش بود بلیس
 زن نموده این پیامش قبول
 بود آن زن متقی و پارسا
 روز یک داؤد صرف و عطا بود
 دو برادر آمدہ پیش نبی
 گفت اوداؤد را آؤی کرم
 بر نود نہد اند پیش گو سپند
 نزد من یک گو سپند مادہ بود
 قصہ نغزش پورا حضرت شنفت
 کے برادر این چه کار تہل است
 از کسے کردہ نکس در روزگار
 بر نود نہد داشتہ تو گو سپند

دست بازویش قوی قامت بلند
 کرد از شمشیر شکر آتہا
 او دلیری کرد با فرزند انگی
 رفت از سر پات در جنت نہاد
 رفت پیش کبریا مقبول شد
 نامہ عمر خودش را اورنوشت
 داد و جنت باد اعلیٰ قصور
 زوجہ اش بیوہ شدہ شد سوگوار
 خواند در عقد خودش اورا بزود
 کرد جنت اورا پارا ہم ہوس
 کرد حضرت مدعاے خود حصول
 حق سلیمان کرد فرزندش عطا
 پند اسرائیلیان رامی نمود
 ز انمیان یک کرد کہے از بی
 این برادر ساختہ بر من ستم
 کرد دست ظلم خود بر من بلند
 اورا خویش از اہم رہود
 خشم آگیں گشت و از دیگر گفنت
 از برکے یک تو اور فضل است
 با برادر کردہ تو انچہ کار
 از پی یک ظلم ہم کردی پسند

این تقدی تو سرا سر کرده
 او بی پاسخ گفت ای عالیجناب
 گفتگو بے محل از من چرا
 ظالم و بدیش هرگز من نیم
 این زکار من بناک حضرت است
 بر نو دهنه زن که حضرت داشته
 غیر شاهی اینقدر هستند زن
 شد متنبه حضرت داود و دا
 بیقرار از غم دل داود شد
 چشم گریان بود مانند سما
 پشت دست خود بدندان میگزید
 آنچنان خوف خدا طاری شد
 سر به بر آورد چندے آن بنی
 سوخته سینه و خان بر خاسته
 آنچنان داود شد اندوگین
 فرق او پنهان شده در آن گیا
 قدسیان تسبیح خود بگذاشتند
 معذرت باشد پسند کبریا
 وحی آمد مستعد کار شو
 اوریا را زنده میسازیم ما
 رفت آنحضرت بس کم کبریا

جبر و جبار بر برادر کرده
 خوشترن را بین چو بر من عتاب
 نیت تقصیر ز من آک پیشوا
 ذرہ از من نشد بر او ستم
 گر جفا باشد جفائے حضرت
 یک بر اے اوریا ننگد آشته
 پس بر آ یک چو آشد آن فتن
 یاد کرده سطوت معبود را
 سینہ از سوز جگر پرود و شد
 آه بر لب دل پر از خوف عتاب
 بچو شوریده بهمرا می و وید
 سیل خون از دیده اش جاری شد
 سوت اقرب گشت از تشنه لبی
 آه او تا آسمان برخاسته
 ز آب چشمش شد گیا ہے بر زمین
 سر نہ بالا کرد او از سوز و آه
 بر صدائش گوش خود باد آشتند
 شد دعا مقبول در گاہ خدا
 بر سر قبر شهید خود برود
 عذر خواهی کن کہ بخش تا عطا
 بر سر گور جناب اوریا